

Ex libris

*A legkönnyebb a visszaút. Felidézni egy tűzfa-
lat, egy ablakon benéző lófejet. A nyíló esernyővel
denevérszárnyú asszonyokat, s a mákgubón összeraga-
dgt két veres bogarat. Helyszínek, kívül az időn,
véletlen villanások évszakon és égtájon túli földeken.
Holott az ösvényt sem tudod, a várost sem tudod,
ahol kószáltál valaha. Lapozgatsz emlékeidben, mint
sárgult könyvlapok között. Keresgélsz egy elfoszló
szövegrészletet: valaki szólt, és nem tudod, ki szólt,
kinek. Csak hangja színe ismerős: kék suttogása és
almazöld nevetése. Az évtizedet sem tudod. Emlék-
szel csak a pázsiton hempergő csupasznőkre, a csi-
gák ezüst ösvényére egy mohos kövön, a géppiszto-
lyos katonára, egy fejedre koppanó gesztenyére. Far-
sangi maskarák vonultak valahol egy köhídon. Má-
mor, százszor újraidézett utazás, fontosabb, mint az
asztalodon szétszórt levelek és könyvek. Öngyújtó,
cigaretta, gyertyatartó és karóra. A limlomokon túl
szélzúgás és harangszó: volt helyszínek a homályos
tűkörben.*

Hamvas Béla

*Horpadt cipőid kilógtak az asztal alól. Ott ültél
a félhomályos könyvtárszobában, 1961 őszén, ma-
gadba száműzött férfi. Rég tudtad: a könyvek kinyit-
nak és eltemetnek, többet tud náluk minden görbe
fa. Például a könyvtár ablaka alatt zúgó gesztenye,
ágain gerléket vendégelő. Vagy a tücsök, ahogy egy-
hangú énekét cirpelve emlékezik a teremtés évsza-
kára: a fű közt futkosó, kis orfeuszi féreg, csupa dal-
lam és csupa napsütés. A betűk aszú tudása: több az
emléktelen éjszakánál, kevesebb a sejtelemnél. Em-
berként kiszakadva a sugárzó áramokból, szárnyakat*

és álmokat elfeledve, tanulni kell egy hervadó virágtól, egy szélgörgette csigahéjtól. Felidézni a kövek és a kérgek mámorát, míg körül zúg a nagy könyvtárterem, a fóliákra lámpafény csurog. Ajtó csapódik, út az óra, írógép kopácsol. S egy sárgult könyvleponon a vén Lao-ce, a görbült mester bivalyháton kapta a réten át, autók távoli túlkölése közt, az októberi nap-sütésben.

A bolond almafa

Ez a bolond fa most akar teremni. Romok között, üvegcserepen. Ki tudja, miféle parancsra virágozik. Körötte korhadt törzsek, autórongsok, bedőlt falak: egy bornírt század emlékművei. Nejloncrafat, vaságy, rozsdás csupor. Egy mozdulatlan félcipő. Valami sugallat elindult a gyökerekben, a sárkányok korából, a forró tengerek nyarából. Az évgyűrűkön átszivárog a titkos sejtelem. Zöld vér, zene-sugár. Szélnél se több, szavaknál pontosabb ígéret. És lánynyá változik, táncol a bolond almafa. Rózsaszín tüllvirág-ruhában száll a rothadáson át, csontok között, drótok gubancán. Örvénylő szárnyak emlékével egymaga táncol a hosszú ködök s a fejszék korában.

Himnusz összetört hangszerekre

Az aranykor csak varjúkárogás. Rég összetörtek mind a kristály dallamok, s a látomás belefagyott a próféták meredt tekintetébe. Vérszínű ez a bolygó, mérgezett csontokkal hánytorg a hideg úron át, ereje fogytán a tündér varázslatokra. Pedig az időt valakinek ki kéne mondani. Akár betemetett utak fölött, vakablakok telében. Rothadó tetemeket rugdaló csizmák közt, kivénhedt mágusok helyett, nyárson nyuvadókért és emberfaló humanistákért. Elvetélt csecsemőkért és ártatlan szörnyszülöttekért. Legyalult falvakért, arccal a föld gyomra felé temetettekért, éhenkórász bölcsekért, vérvó kurvákért és derűs guberálókért. Ki kéne mondani a feketedő arcokat és verdeső szárnyakat — vagy ha már érvénytelen a szó, meghallani a kövek és hullámok zúgását, ahogy helyettünk és értünk emlékeznek a teremtés világos idejére.